

27. 02. 2011. 00:02h | Suzana Bojadić

IZJEDNAČEN BROJ RADNIKA I ONIH U PENZIJI

Bez novih radnih mesta propada penzioni fond

Za jednog penzionera danas radi nešto više od jednog radnika. To u Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO) stvara sve veću rupu koju krpi ionako politika državna kasa. Neodrživost sistema na kraju će platiti penzioneri i sadašnji, još više oni budući, čija će primanja narednih godina rasti maksimalno po 2,5 odsto.

Statistika pokazuje da 1,8 miliona radnika izdržava više od 1,6 miliona penzionera

Prosečna penzija je nešto ispod 22.000 dinara. Za dve godine primanja penzionera su realno porasla zanemarljivih 50 dinara, a statistika govori da će penzioneri živeti sve teže. Prema podacima PIO fonda broj penzionera je u odnosu na 2009. porastao za 22.913, a od početka krize za nepunih 50.000. Iz državnog budžeta tako je lani za penzije isplaćeno tačno pola milijarde dinara više.

Kad je u pitanju budžet, Vladu bi, međutim, ove godine mnogo više mogao mučiti neodrživ odnos broja penzionera i nezaposlenih sa jedne strane i broja onih koji rade sa druge. Izjednačava se broj ljudi u penziji ili na berzi rada sa brojem radnika. Statistika pokazuje da 1,8 miliona radnika izdržava više od 1,6 miliona penzionera.

Dug od 170 milijardi

Direktorka PIO fonda Dragana Kalinović ne krije da poslodavci duguju 170 milijardi dinara za neuplaćene doprinose.

Može se čuti da se doprinosi ne uplaćuju svakom šestom od 1,8 miliona zaposlenih, na čemu država svakog meseca gubi minimum milijardu dinara.

Poslodavci uplaćuju za svakog šestog zaposlenog: Dragana Kalinović

Koliko su podaci neumoljivi najbolje govori to da je u stopa zaposlenosti u Srbiji 47 odsto. U Bugarskoj je 62 odsto, Rumuniji 58,6, a Mađarskoj 55,4... Na nivou Evrope zaposlenost je 65 procenata, a stav Evropske komisije je, ipak, da je stopa niska i da će sve veći broj penzionera ugroziti budžete zemalja. Evropa je, dakle, zabrinuta, jer na jednog penzionera idu i tri zaposlena, a u Srbiji na jednog penzionera ide 1,1 radnik!

Državnu kasu već muči to što se sve više penzija finansira iz budžeta. Svake godine, samo na penzionere, ode oko 4 milijarde evra, od čega u proseku čak polovina iz budžetske kase. Poređenja radi, za ovu godinu država je planirala ukupne rashode od 844 milijardu dinara od čega će samo za penzije 230 milijardi. Tek trideset milijardi je planirano za kapitalne investicije, a 156 milijardi za plate u javnom sektoru.

Zarade i penzije (u RSD)			
Godina	Prosečna zarada	Prosečna penzije	Udeo penzija u zaradi (u %)
2010. (novembar)	34.444	21.769	63,2
2009.	36.789	21.729	59,06
2008.	38.686	21.713	56,1
*U penzije nisu uključena primanja poljoprivrednika i samostalnih delatnika			

- Nisu penzioneri krivi. Naša proizvodnja je danas na nivou od 38 odsto proizvodnje iz osamdesetih godina. Slovenija je istovremeno sve napore usmerila na industriju koja je danas na nivou one od pre 30 godina. Kod suseda zato PIO fond funkcioniše normalno, i ne znam čak da li Slovenci penzije i treba da dotiraju iz budžeta. Da nismo zatvarali preduzeća i da smo zadržavali mlade kadrove, danas bi imali tri miliona zaposlenih i dva radnika na jednog penzionera - kaže za "Blic" ekonomista Zoran Popov.

Osamdesetih godina u bivšoj SFRJ na jednog penzionera je bilo četiri radnika. Penzije ne samo da nisu bile isplaćivane iz državnog budžeta već je prepuna kasa PIO fonda finansirala bolnice, banje, puteve...

Prosečne penzije (u RSD)			
Kategorija	Starosne	Invalidske	Porodične
Zaposleni	25.606	20.411	16.370
Samostalne delatnosti	25.141	21.616	15.750

Poljoprivrednici	8.589	9.129	6.146
*decembar 2010.			

Nikola Altiparmakov, fiskalni savetnik USAID, kaže za da ne brine to što broj penzionera svake godine raste za po 1,5 procenata.

- To je uobičajen trend - tvrdi Altiparmakov za "Blic". Vladu bi, međutim, kad je u pitanju budžet, mnogo više trebalo da brinu prihodi od doprinosa za socijalno osiguranje.

Neodrživost sistema na kraju će platiti penzioneri, kaže za "Blic" ekonomista Goran Nikolić. Novi Zakon o fiskalnoj odgovornosti jasno predviđa posledice, ali su zbog načina na koje su predstavljene, prilično uvijene. Propisi kažu da će udeo penzija u bruto društvenom proizvodu (BDP) sa 13 odsto biti smanjen na deset procenata do 2015. godine.

Kako je rastao broj penzionera				
Godina	Zaposleni	Samostalne	Poljoprivrednici	Ukupno
2003.	1.248.662	43.472	213.478	1.505.612
2004.	1.241.082	43.938	221.047	1.506.067
2005.	1.239,573	45.225	224.178	1.508.976
2006.	1.267,574	47.181	229.293	1.544.048
2007.	1.290,611	49.872	229.072	1.569.555
2008.	1.306,394	50.959	222,986	1.580.339
2009.	1.324.338	54.450	224.880	1.603.668
2010.	1.345,733	58.368	222.480	1.626.581
*Izvor: PIO fond				

- Do 2008. penzije su godišnje rasle od 10 do 20 odsto, ali smo imali nisku osnovu. Narednih godina penziona primanja će godišnje realno rasti tek 2,5 odsto, a ove godine tek ispod jedan procenat. Propisima je predviđeno da rast penzija bude jednak polovini rasta prošlogodišnjeg BDP- a od 1,7 odsto - kaže Nikolić. Pensioneri neće osetiti ni najavljivani rast u aprilu i oktobru od po oko tri procenta, jer je to zapravo samo usklađivanje sa nivoom inflacije.

Jedino rešenje je povećanje zaposlenosti, tvrde ekonomisti. Pitanje je, međutim, koliko je to realno i brzo sprovodivo. Izvesnije je da će se država ponovo morati zaduživati.

- Ne postoji kratkoročno rešenje. Treba se fokusirati na prioritete - poljoprivredu koja prihod može doneti i za šest meseci, te saobraćaj i industriju. Proizvodnja je na prvom mestu, osim što upošljava, stvara i izvoz, a to su najveći prihodi za budžet - zaključio je Zoran Popov.